

Panifikal: 34cm vis.pozlačena kovina, v nogi listina. Relikvijo sv. Lucije podaril Josef Ignat a Zergollern župnik v Ševljah cerkvi na Skaručni. Pravilnik potrjuje v Kanniku 27.jun.1729 Max.-eop.Rasp.

1.jul.1829 v Vodicach podeljuje Feliks škof ljublianski odpustke.

v oval vrisane noge okrašene z baročno ornamentiko in pasovi, košare s cvetjem, školjke, angel'ske glavice. Nodus v obliki gravirane vaze. Ostenzorij: srebrni venec angel'skih glav in pozlačeni žarki. Notri košček s koščico. V nogi poleg listine podobica bakrorez 9.5 x 16.5.cmsv. Lucija stoječa v pokrajini s Šmarno goro in cerkvijo sv. Lucije. Streha takrat še ravna, ima kupolo, zvonik ima ? streho kot sedaj. Pod Šmarno goro jama in kapela puščavnika.

V zid vdolana omarica ima letnico 1750 okrašena je zgoraj z vzžgano baročno ornamentiko. Velika omara ima nastavek okrašen z *drabslanini stebri in atilium nastavkom.*

Stele, XLVI, 4.9.1927, str.7 -8.

SKARUČNA - kapela ob poti k cerkvi.

1.

Kapela štirioglatega tlorisa z nišami, iz časa postanka cerkve, z novejšimi slikami (Šubic Al.?) Slike: Brezmadežna, 2 vazi, sv. Lucija, sv. Stefan in sv. Jožef. Od istega je preslikan sv. Krištof na cerkvi.

Stele, XLVI, 4.9.1927, str. 161

str. 253 slika znamenja pred cerkvijo.

str. 251 znamenje je najadnje poslikal M. Bradaška.

Dom in svet 1.1912, str. 251, 253 (članek V.

Steska: "reske na Skaručni").

SKARUČNA - znamenje.

Znamenje stoji na razpotju južno od cerkve ob cesti, ki vodi v Šmartno. Na okroglem podstavku v obliki stopnice stoji okrogel steber na okrogli nogi. Steber nosi štirioglasto kapelico s polkrožimi odprtini, kjer so še sledovi slik in pritrjenih podob. Kapelica ima nizko piramidno streho z masivnim dvakratnim (patriarhalnim) križem na vrhu. Na križu je močno zabrisana letnica, ki bo najbrže 1668, zadnja številka je mogoče tudi 0 ali 6. Ljudje ga imenujejo kužno znamenje, kar bi razlagalo njegov postanek.

Slika- Znamenje na Skaručni. J. Veider, Pod Grintavci, I., št. 12, 30.5.1940.

" Naša stara znamenja" str.2.

Okrogel nizek podstavek, okrogla pristrešena baza, okrogel steber. Na vrhu tabernakel s 4 nišami polkrožno završenimi. Na vrhu kamnita piramidna streha in dvojni križ. Grob peščenec.

Sledovi pritrjenih podob in slikarije v nišah. Na križu letnica 166.8(ali tudi 6)

Stele, XLVI, 4.9.1927, str.6.

~~Kapelica~~

Glej Dom in svet, 1.1912, str.251 in 254(slika znamenja) v Steskovem članku: Freske na Skaručni.

SKARUČNA - hiša poleg cerkve.

1.

Hiša je pol lesena pol zidana, srednji del venstoeč zid. Zidani del ima krasen baročen portal iz kamna z dvojnimi križem na sklepniku. Pod streho širok friz slikan v prenešene franže nad levim sedaj zazidanim oknom v ornamentu letnica 1737.

Stele, XLVI, 4.9.1927, str.16.

glej tudi v. Steha : Freshe na sharnu (Dom in svet 1912, 250)
"na tej hiši je bila ena stena polzidana".

SKARUČNA - p. c. v. Lajp

Stod skaruške cerkve je poslikan s freskami, katere so prvotno pomotoma pripisovali Francu Jamšku. V vodiškem farnem arhivu namreč hranijo rokopisno knjigo "Manuale", kjer je med l. 1775-79 župnik Janez Vogler omenil, češ, da so freske na Skaručni delo Jamška. ~~Zaradi~~ V resnici pa je freske naredil Ilovšek, kajti Vogler je imeni zamenjal. O tem priča kvalitetno delo, Jelovškov portret - obraz duhovnika, ki obhaja Lucijo, ki se nahaja v vogalu nasproti prižnice, Ni dvoma, da je to res njegov portret, saj kaže izrazite Jelovškove poteze, ki jih najdemo tudi na drugih njegovih portetih, zlasti na grobeljskem. Skaruški portet je profil z močnim nosom in za Jelovška tako značilnimi polkrožnimi potezami od nosu proti ustom. Tudi oči z močnimi obrvmi in rjavi laskje so isti. Ljudska govorica smatra njegov portret tudi obraz slepca na skupini ob koru ob levi.

Freske so datirane z l. 1748. ^{podobnost} Kažejo ~~veliko~~ ~~skladnost~~ z grobeljskimi, tako da bi mogli reči, da je slikar kopiral skaruške freske ko je delal grobeljske.

Slike: Pogled na slavalok in kupolo prezbitarija

Pogled proti koru.

Janez Veider, Pod Grintavci I. št. 4, 1940,

"Kdo je mojster skaruških fresk" str. 1-2

Banderska slika: Prednja stran popolnoma preslikana. V pokrajini stoječa sv. Lucija med dvema skupinama, na levi klečeče žene, ki si pokirva obraz, druga ki jo priporoča. Na desni en klečeč in stoječ bolesnik mož.

Na drugi str. sv. Družina, Jožef in Marija držita v sredi za roke Jezusa. Okr.1800. V koloritu čisto Layer, v tipih mali manj, šola.

Napis na loku nad oknom za vel. oltarjem, krenogram: HIC OCVLIS LVCIA TVIS HIC LVCet & arDet.

IW at InsoLIsos Ire reDireVias VerIVs Interno VOCVLos ILLVMInat ILLa.

SIC IVVat IN CoeLos hIC reperIre Vias. DCCCCLLL VVVVIII (1796)

Pod glavno dolbino oltarja Anno 1776, Renovatum 1874, Osnažen 1915.

Stolp nedvomno starejši, zidci so iz peščenca, ter se pri cerkvi iz apnenca. Lep rokoko tron s stoječo sv. Lucijo, mož in žena klečita spodaj z bolnim detetom. Kipi dobri.

Stele, XLVIII, 28.6.1928, str. 7'-9.

Glej pod Vodice - farna kronika, str.1.

Stele, XLVIII 28.6.1928, str. 9' - 10'.

Pod streho precej polomljena figura sv. Lucije iz prejšnjega vel. oltarja. Glava zelo dobra, bogata draperija. Zelo vredna da se vzame v škof. muzej!

Na koru napis: Haec aedes sacra MDCCCVC terraen^{može} *laesa republicae* pictaris in calce madida restavrata est Aloysio Šubič pictore.

Cerkev: plitva kupola, prezbit. tudi s plitvo kupolo. Zvonik z vhodno lero

Obok prezbit . in gl.prostora poslikan, v ladji letnica 1748. ~~Legenda~~ sv. Lucije , stanje v glavnem dobro.

Streha marsikje pušča močo, posebno tam, kjer se streha lomi, zato je na vseh oglih videc uničen. Deloma že popravljen. +reba je vsakoletnih popravil, drugače se ne da odpomoči.

Prostor na sev. strani, ki d govarja zakritiji je tako vlažen, da ni mogoče nič notri shranjevati. Treba bo žlebov in osuševalnega jarka. Streha nima žlebov, zato zunaj zokel - omet odpada vsled moče. Sicer pa v cerlvi ni videti veliko sledov vlage.

Na portalu gl.vhoda v cerkev letnica 1664, se vzida, da se ohrani.

Nad vel.olta rjem je kronogram, ki je zakrti, da ga ni mogoče čitati. Se nanaša bržkone na poslikanje cerkve. Vel.oltar ima na sev. strani letn.1776 I.A.

Medanji tabernakelj je delo 2 pol.19.stol. Pravi iz 2.pol.18.stol. je sedaj v vlažni zakristiji, poprej je bil na enem str. oltarju.Mogoče bi se dal nazaj postaviti. Renovljen bi bil zelo čeden in tista nad vse grad moderna kamba bi tudi lahko odpadla. V tronu nad sv. Lucijo kronogram: SLVCIA OCVLO DOLOre efeCto aDVoCata SVCCVrre MDCCLXXVI - 1776.

Zelo lep bogat lesen ltar, dobr polihr miran in ohranjen.

Župnik želi nove zložnejše stopnjice in novo menzo, ker je stara preozka in zelo razmajana. Ni ugovora, samo prilagodi naj se v barvi zoklu sedanjega

retarja

es oltarja je videti zdrav.

Zakristija hepa omara za paramente in ena iz l.1750(ima letnico)

Str. oltarja iz 2 pol.19.stol. nič posebnega a vredna ohranitve in poprave.

Zokel del in menza zelo preprelo in razdrt les, se lahko obnovi, samo v barvi naj se prilagodi barvi stalega oltarja.~elal Tomc(?)

V vel.oltarju slika sv. Lucije podpis Al.Šubic, nič posebnega.

Proti novim spovednicam ni ugovora, primerne bi bile na ten mestih kot so te sedaj, te odločno nepraktične in brez umetn. vrednosti ali starinske vrednosti

~rglejska omara čedna iz l.pol.19.stol.

Vrat želi župnik, da bi bila dvokrilna, jih tudi lahko napravi. Zanimiva ključavnica naj se ohrani.

~rižnica iz 2 pol.18.stol. splošno v dobrem stanju. ~oleg prižnice na steni črna napisna plošča(kamen) Napis: D:O:M: Quia sexto idus Iulii a Celsmo ac reverdmo S.R.I. ~rincipe Ernesto Amadeo ex comitibus ab atembis ~ei et apti cae ~rati sedis gratia cepo ~abacensi eccarn metropoli Salisbur et cathadr. Passavi Cano nico etc etc. cum tribus aris laeta Deo consecrata sum et sanctae Luciae virgini et martyri assistantibus ~evedmis illmis ac clarmis Dis dnis Canonicis D. Carolo S.R.I. Comite a Barbo de Waxenstein ~ecano

D.Carolo ~eerurbis(?) parocho vicario gener. R.D.M.Iosepho Watschnig vicario Wodicensi R.D.Francisco Koderman Cooperatore.

Na juž. steni zunaj slika sv. ~rištofa, M.Bradaška 1890. ~ise, ker je na njo

V slikah se mi zdi po barvi in obliki precejšen Quaglijev vpliv.

Stele, XCII, 21.11.1913, str. 34-39.

V tlorisu : stolp, ladja in prezbitერი. Od njega na vsako stran po ena zakristija. Glavni prostor potegnjen osmerokotnik. Spodaj ^{reda} odrezan ozek pas prekrit s vbočeno banjo za kor, naslonjen na loke na 2 stebrih.

Omara lesena iz konca 18.stol. ali zač.19. Robovi porezani, 2 loka se odpirata na strani, male niše za str. oltarje.

V zvoniku 3 zvonovi, bron. Veliki: reliefi sv. Lucije, Ane, Neže. Napis: Strojne tovarne in livarne Ljubljana št.635, 1922. Napravila me je skaruška soseska, da žive razveseliu'em, slavo Lucije oznanju'em.

Srednji: sv. Florija, Mihael, Rok. Strojne tovarne in livarne Ljubljana št.636, 1922. Kuge, lakote in v vske reši nas o Gospod.

Mali star: Srce Jezusovo. Napis: Max Samassa Labaci N° 2912, 1901 Za časa velikega jubileja pod papežem Leonom XIII knezoškof Anton Bonaventura, župnikom Simon Žužek. Srce Jezusovo usmili se nas.

Ladja dolga 1620, prezbitერი 840 na kvadrat, široka 1470. V oglih pilastriki so rumeni, stene sive od venca gori slikane. V prezbit. istotako viseča kupola. V glavni kupoli legenda sv. Lucije. Spodaj arhitektura, zgoraj pogled v nebu, kjer Marija sprejema sv. Lucijo. Angeli spominjajo na Jelovška. Gotovo njegova šola.

N II. Gleich einer Seule Lucia unbeweglich stand. Da sie der Geist Gottes sterken thuet. Umsonst ist all Muh der Ochsen der Heiden Hand ^{Paschalis} trotzte in besser Muet. Zraven v cvikelnu pogled sv. Lucije.

N VII. Luciae keuschen ^{Leichnam} weichnam war christlich begraben. Den Paschasivs schon entseelet hat. Von fromen Jungfrauen erherbietig getragen. Zu Syracus bekommt seine RuheStat.

Lucija na ognju. N III. Als man Lucia von der Stele nicht bringen kann Thun sye mit Ol und pech beguessen. Darnach nimb sye ain grosser feyer zunden an das sye soll das leben einbuessen.

Grob od sv. Lucije v pod kupolno zgradbo. Na levi spodaj letnica 1748

N VIII. Wie glorreich das Grab Lucie war gewesen bezeigen viel blinde und pre
shaffte welche gleich der erwünschten gesundhait genesen da Gott Luciam wun#
dersam machte.

Luci' b prebode rabel' v^{rat}. N° IIII. Zu schwach war das Feyer Luciam zu bewegen
welches ihr nicht ein harl verbrent es muste nur durch ihren Hals fahren ein
Begen der sie mit der marter cron cronte..

V cvikel'nu N V. Lucia weysaget viel zukhunfftige Dinge. Und kindet der Kir-
chen den Friden,,an so baldt di Tyrannen in die Todtes schlingen fahlen und
fahren in den hollischen pan.

Grob sv. Agate. N I. Lucia zu Patana entschlief bey dem Grabe Sanct Agatha
erscheint ihr zu der Stundt sye spricht: Sye getrost mein Schwester nicht ver-
verzage. Sihe dein Mutter ist frisch und gesundt.

V cvikel'nu ob slavol-ku N VI. Luciae reiner Geist scherdet nicht von der Lai-
be. Bis ein Priester kam mit den Sacrament der sye vasche und bey ihr in Zugen
bleibe bis auf ihrn Tott glukhseeliges endt.

Mad korom 'e naslikan angel' s trobento v levi in vencem v desni. Od trobente
visi napis: Mesonel Luciae fama per orbem. Na steni za orgljami pa: Haec
aedes sacra MDCCCVC teraemoto laesa reipublicae sumtu picturis in calce madi-
da restavrata est Aloysio Subic pictore.

Za vel.oltar'em zgoraj 'e kronogram, ki ga ni mogoče citati, ker ga atika za-
kriva.

V prezbiteri'ju v kupoli sv. Trojica spriema sv. Lucio. Spodaj arhitektura in
scene iz Luci'inega živl'enja. Sv. Lucija daje beraču, sv. Lucija pred oblast
nikbⁿ, ki 'i nudi bogastvo, zada J'piter, sv. Lucijo veže'io, sv. Lucija kle-
či z mater'io ob grobu sv. Agate. Na slavoloku napis: S. Lucia.

V prezbiteri'ju dvo'na baročna vrata v zakristi'io.

Križev pot po Fuhrichu.

Vel.oltar kamnita menza, tabernakel' z baldahimom iz novejše dobe. Oltar ste-
bri pilastri in zidci ter atika. Lepo belo polihromiran in mnogo zlata. Ki pi
Agata, Uršula, Apoloni'a, Neža. V atiki krenanje Marije in 4 angeli. Lep

trn s kipom sv. Lucije spredaj berač, okrog angelij, zgoraj tabla z napisom: LVCIA OCVLO DOLORE affeCto adVoCat SVCCVrre(1776)?

Trn zapira slika pl.o. sv. Lucija stoječa pred arhitekturo. Podpis nad esni spodaj ~~sss~~ Šubic.

Za oltarjem visi slika pl.o. stoječa sv. Lucija v pokrajini s ^{Šmarje} ~~ž~~arno goro in Skaručno, ~~dva~~ beračana ^{čelica} ~~špica~~ prihačata od desne, kjer se vidi kapelica.

Layerjev ^{ska} ~~epig~~ epigonska slika po podobici v relikviariu.

Obhajilna miza ima čedno kovano mrežo. Tlak iz črnobelih kamnitih plošč v prezbitერიu, iz cementnih v ladji.

Prižnica iz sr.18.stol.Bela pozlačena ornamentika. Angeli s trobento na vrhu. Na baldahimu relief Jezus in Samaritanka pri vodnjaku.

2 str. oltarja - pendanta, marmoriranje in zlato. V severnem stoji sv. Jodrt, angelivaruh sv. Mihael glavni in sv. Rok in Boštian.

Južni: sv. Janez, Lukež in Matevž, Marko ter glavni sv. Družina - iz 2.pol. 19.stol.

Ob prižnici napisna črna plošča: D.O.M. Quia sexto idus Julii a cels^{mo} ac severdmo SR.I.Principe Ernesto amadeo ex comitibus ab Atembs De Apticae sedis Gratia Epo labacen. metropoli Salisbur & Cathedr Passavi Canonico &.cvm tribus aris lacta Deo consecrata sum et sanctae Luciae virgni & Martyri assistentibus revehns illmis ac elavmis Dnid Dnis Canonici D. Carolo S.R.I. Comite a Barbo De Waxenstein Decano.

Nov kamnit portal ima letnico 1664 1913. Portal skozi zvonik 1664.

Zvonik ima tristrano lopo s polkrožnimi loki, spodaj prostrešen zidec, navzgor tri kamniti pasovi iz gorbega peščenca. Dvojne line deljene po 4oglatem stebru s posnetimi robovi. Na ^zunaj je velika slika sv. Krištofa, močno razgiban popolnoma prslikan po Bradaški alisoredni roki.

Polkrožna tridelna okna.

Prezbitერი ima na vrhu posnete robove.

Okrog cerkve lep s kamnom pokrit zid.

Streha kamelnega obrisa, pokrita s opeko. Stolp ima zvonec, line in čebulo iz

pločevine, rdeče pobarvama. Nov str. kamniti portal.

Stele, XLVI, 6.9.1927, str.8 -16.

Gle! Vodice- farna kronika 1-11.

Stele, XLVI, 6.9.1927, str.55-62.

C. posvetil 1.1667 lj.škof Rabatta(poročilo v lj.škof.arnivu)

Zg.Danica, 1.1885, str. 298.

V cerkvi je slikal

~~xxxjxxxjxxxj~~ Fr.Tomšič iz Ljubljane.

Zg.Danica, 1.1870 1885, str. 370.

Slike iz življenja sv. Lucije na stropu je naredil France Tomšič iz Lj.1748
Vel.oltar je bil narejen 1.1776. Sedaj ~~gan~~ je prenovil Götzl iz Lj. Oltar je
dobil nov tabernakelj.

Zg.Danica, 1.1874, str. 260.

Viktor Steska: Reske na Skaručni str.248-254.

foto. str. 248 pogled na vas s cerkvijo

str. 249 notranjščina cerkve

str. 250 freska v prezbit.

str.252 freske v ladji

str. 253 znamenje pri cerkvi

str. 253 Povodje "Pri Rebolu."

Cerkev je baročna, središčna stavba, na čelu stoji z baročno streho pokrit zvonik 34.5m visok. V njem vise trije zvonovi, prvi iz l. 1823, drugi 1686, tretji 1687.

Ladja je podolgast osmerokotnik[✓] prezbit. pokriva banjst svod, ladjo pa plitva kupola. Oba sta poslikana s freskami, ki niso po prizorih ločene med seboj, marveč se prelivajo ena v drugo - zgodbe iz življenja sv. Lucije. Freske so živih barv, prevladujeta rdeča in rjva in še zelena, modra in rožasta barva. Prizori kažejo jasno razdelitev in skrbno uporabo prostora. Zunaj cerkve je naslikan še sv. Aribistof, ki pa je zelo obldede. Ob potresu so freske zelo trpele, popravil jih je A. Šubic in Pavel Šubic (prezbiterij) ladjo pa M. ternen.

Napis nadaj na koru ne omenja sotrudnikov. Glasi se: Haec aedes sacra MDCCCVC terraemotu laesa reipublicae sumtu picturis in calce madida restaurata est Aloysio Šubic pictore.

Freske so bile slikane ali vsaj dovršene l. 1748, kakor pravi letnica v zadnjem kotu na svodu ladje na listni strani, kjer je bržkone tudi slikarjev portret. Pod posamezne legende je slikar napisal verze, ki govorijo o življenju svetnice (v nemščini). Bile so mu te vrstice kazipot kako naj snov razdeli.

Slikar teh fresk je bil slaven ljublanski slikar Frančišek Jambschig (iz vodiškega arhiva "Manuale" je ob robu pri župniku Gregorju Vačniku (1720-1770) načrtana o Skaručn obomba: Vso cerkev je na svodu okrasil z dragocenimi slikami, ki predstavljalo življenje in mučeništvo sv. Lucije umetni in slaven lj. slikar Frančišek Jambschig.

Nasproti duhovski hiši je stala napol vidana, napol lesena koča, za shranjevanje cerkvenih daril, tu je bila ena stena poslikana.

Prvotno cerkev so sezidali l. 1662-1664 (vizit. zapisek lj. škofije iz l. 1661) Ta prvotna cerkev je bila majhna. Za župnika Gregorja Vačnika, so to cerkve podrli in sezidali novo, ki je bila l. 1748 poslikana. Posvečena je bila c. 1755.

Cerkve ima troje oltarjev: vel. oltar ima kip in sliko sv. Lucije. Slika je od Alojzija Muibca. Za oltarjem je manjša slika iz l. 1861, delo M. Koželja. L. 1774 je oltar popravil Leopold Götzl (ob oltarju l. 1776 in črke J.A. Na evang. strani je Mihaelov oltar, na listno sv. družine. V obeh sta kipa. V duhovniški hiši poleg cerkve se hrani banderska slika sv. Lucije, dosti dobro delo, aneža Potočnika iz 1820.

Dom in svet, l. 1912, str. 248-254.

Reverz Ferdinanda, grofa ^{von} Werdenberga, za gradnjo cerkve iz 1. aprila 1615.

Anton Jellonscheck: Historische Miscelln. MHVK. März 1854. str. 21-25.

"Skaružna = cerkev pri sv. Luciji je daleč znana božja pot. Stara je že, še v Valvazorji je narisana. Prej je bila črna, pozneje so jo pobelili, a po tem je zgubila svojo starisnko podobo. Imenitna je pa gotovo razen tega še tudi po svoji "fresko-malaraji", ki predstavlja mučenje sv. Lucije. Na oboku se bere številka 1629. Kamen v cerkvi privedu je, da je cerkev blagoslovil gorf Barbo. Kdaj je zidana, se ne ve, vsaj jaz nisem mogel tega zvedeti. Pred par leti je stala tu še velikanska lipa, viša od zvonika, ki je tudi v Valvazorji še videti. Bila je vkljub silni starosti trdna, stala bi bila lahko še leta in leta; a posekala jo je nevednost in zdaj stoji že marsikatera podoba iz nje izdelana v kaki cerkvi ali kje drugje. Deblo je bilo debelo, da so ga komaj trije možje objeli. Okrog cerkve so še zidovi, od katerih so bili odnosili za svoja poslopja kamenje. Bil je to tabor zoper Turke, v sredi njega sedanji trdni zvonik, ki je starši od cerkve. Na južni strani cerkvenega zidu je vāikanska podoba sv. Krištofa, ki Jezusa nese čunvodo, za palico ima velik hrast. Ta podoba, enaka po delu onim po cerkvi, se že od daleč vidi; prestala je že mnogo neviht, dež jo je pral, a je še vedno enako živa. Naj omenim še to, da so črni zvonik dolgo belili, ker se je kmetom "pregrd" zdel; a barva je ostala še le, ko so jel olja primešali."

[J. Pelhicah] Popotne črtice. Na Pelhicah. - NOVICE, 5. junij 1878, L.XXXVII, list 23, str. 177.